

ST. MARY ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH
Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ՀՅՑ. ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

4125 Fessenden St., NW, Washington, DC 20016

Tel.: 202-363-1923; 202-558-2075; Fax: 202-537-0229;

wedfund@aol.com; www.stmaryaac.org

Rev. Father Hovsep Karapetyan, Pastor

DECEMBER 13, 2009

**77TH ANNIVERSARY OF ST. MARY
CHURCH & COMMUNITY**

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 13, 2009

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

ԵԿԵՂԵՑՈՅ ԵՒ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 77-ԱՄԵԱԿ

WELCOME TO OUR CHURCH

We welcome you to worship with us today. Whether you are a member of our Church or this is your first visit, we are pleased to have you with us. Although Holy Communion and other Sacraments are offered only to baptized and chrismated (confirmed) Armenian Orthodox Christians, all are invited to receive the *Mass* (blessed bread) at the conclusion of the Divine Liturgy. The *Mass* is not sacramental, but is reminiscent of the agape feast that followed worship in the an-

cient Christian Church. After the Divine Liturgy this morning, please join us in the Church Hall for fellowship and refreshments. We hope that you will return often to worship with us, to grow in Christ and in our Orthodox Faith.

Morning Service:	10:00 A.M
Holy Badarak:	10:30 A.M
Celebrant:	Archbishop Vicken Aykazian
Pastor's Assistant:	Dn. Leon Khoja-Eynatyan
Ushers:	Mr. Ghazaros Ghazarian, Mr. Armenak Ozkanian, Mrs. Marie Pashayani
Choir:	Dr. Hratch Semerjian, Director
Organist:	Mr. Tigran Hovhannisyan
Bible Readings:	Isaiah 39:1-8; Heb. 1:1-14; Luke 17:1-10

HOKEHANKIST-REQUIEM SERVICE

For the Soul of:	Hagop Koudoussian
Requested by:	Mrs. Haikouhi Koudoussian (wife), Ms. Rita Koudoussian (daughter), Mr. & Mrs. Edvik & Lena (daughter) Alexandrian
For the Soul of:	Hambardzum Yeganyan
	<i>(passed away on December 9, 2009 in Ashtarak, Armenia)</i>
Requested by:	Ms. Ruzan Yeganyan (sister) and the family, The Botsinyan, Kazanjian, Manucharyan, Khachaturyan, Zabunyan and Thomasian families

ALTAR FLOWERS

are donated by Mrs. Anahid Ghazarian, Ms. Talene Ghazarian and Mrs. Nadya Carson
in loving memory of their mother & grandmother

Eliza Alyanakyan

PRAYERS FOR SPEEDY RECOVERY FOR:

Harry Balukjian, Zabelle Soghomonian Beard, Keghanoush Boyajian, Roderick Bush,
Michael Dittmann, George Dunyan, Joseph Kachachi, Armen Khoranian, Vahan
Khoyan, Melissa Kooyoomjian-Lopicollo, Jack Kooyoomjian, George Krikorian, Kay
Mangasarian, Varsenig Markarian, John Najarian, Hripsime Nazarian, Arpine Pano-
syan, Horen Panosyan, Mary Perkins, Araksi Prodromidis, Robert Riley, Zakar Shah-
verdian, Vazgen Teymoury, Armine Turmanian

OUR THANKS TO

Mr. & Mrs. Misho & Lucy Sakian
for donating the Christmas tree and the wreaths
in memory of their beloved mother
Verkine Sarkissian
on the occasion of the 10th anniversary of her passing.

ENTERING THE CHURCH

- Your entrance into the church must be reverent and gentle.
- One of the devotional practices of the Armenian Church (as of all Eastern Churches) is the beautiful custom of burning candles in front of the holy pictures. While making the sign of the cross, you say a short prayer for you and your dear ones, then take your place.
- When you take your place you bow down your head slightly, make the sign of the cross, & inaudibly say "The Lords Prayer." You are now ready to participate in the service.
- While entering, if you find that the Bible or the Gospel is being read, or if Havadamk (the Nicene Creed) is in progress, stay in ante room and do not enter the church until it is over.

Other times to wait before entering the church are:

- * If the choir is singing the "Sanctus" (holy holy - soorp, soorp), also
- * If the choir is singing "One is Holy, One is Lord", (Miayn Soorp, Miayn Der),
- * If the choir is singing Der Voghormia, (Lord, have Mercy).
- * If the Priest is saying the words of institution, "Take, eat; this is my body" (Arek, gerek, ays eh marmin eem.)
- * At all the above indicated times, wait until the particular hymn, prayer, etc. is completed before entering the church.

CALENDAR OF EVENTS

TODAY

December 13 & 20

December 14, 7:00 pm

December 31, 8:00 pm

77th Anniversary of St. Mary Church. Luncheon at 1:00 pm

Bake Table by ACYOA Juniors

“Studying Our Badarak” -5

New Year’s Eve celebration

TWO PARTS OF THE BADARAK

The principal liturgical service of the Armenian Church is, as its name implies, the Divine Liturgy (in Armenian, *Badarak*). The *Badarak* is not merely *one of the things* the Church does. It is the most important expression of the Church's faith and identity.

In all of the ancient Churches, the Divine Liturgy consists of two large blocks: the Synaxis [*Jashou Zham*], and the Eucharist [*Kohapanoutyoun*]. In the Armenian *Badarak* these two parts are preceded by a preparatory introduction and end with a brief conclusion, both late additions to the ancient two-part structure.

The Synaxis, which means "Assembly," or "Gathering together," is often called the "Liturgy of the Word," because this part of the Divine Liturgy centers on the reading of passages from the Bible, especially the Holy Gospel. The Armenian Church fathers always emphasize that in the reading of the Gospel Jesus Christ himself is revealed. Around the turn of the eighth century, the Armenian theologian Stepanos of Siunik (†735) wrote, "...It is not a delegate who pronounces the Gospel, or even an angel, but the Lord of heaven and earth himself, saying, 'I came from the Father and have come into the world' [Jn 16:28]." So Christ is revealed in the Gospel reading and this corresponds to his revelation by his body and blood in Holy Communion.

The second block of the *Badarak* is called the "Eucharist," a Greek word meaning "thanksgiving." We give thanks to the Lord because he has saved us and cares for us. The heart of the Eucharist in all ancient Christian traditions is called the Anaphora or Eucharistic Prayer [*Khorhrtamadooyts* or *Kohoutyan Aghotk*]. This long prayer is recited by the priest on behalf of all the people.

In the Divine Liturgy, the Church takes unleavened bread and wine and offers them to God. We ask that he sanctify them by his Holy Spirit and change them into the Body and Blood of Jesus Christ, a means for our communion with him. The Armenian Church believes that when we receive Holy Communion, we are not eating mere bread and wine. By the miraculous power of God, we are receiving Christ himself, in a manner, which we admit is beyond our comprehension.

We participate most fully in the Divine Liturgy when we receive Holy Communion. It is the greatest Christian privilege, and ideally, baptized members of the Armenian Church should receive communion whenever the *Badarak* is celebrated.

Ի ձՍԾ

- Դեկտեմբեր 14** Ս. Հայրապետներ Իգնատիոսի, Ադդեի և Մարութա եպիսկոպոսի հիշատակության օր
- Դեկտեմբեր 15** Ս. Թեոպոմպոս եպիսկոպոսի, Թեովնաս վկայի և չորս զինվորների՝ Բասոսի, Եվսեբիոսի, Եվտիքեսի և Բասիլիդեսի հիշատակության օր
- Դեկտեմբեր 17** Տոն Ս. կույսերի՝ Ինդոսի, Դոմնայի, Գղերիկոս քահանայի և երկու բյուր նահատակների, որոնք այրվեցին նիկոմիդացիների եկեղեցում
- Դեկտեմբեր 19** Ս. Աբգար նախավկայի և Քրիստոսին հավատացող մեր անդրանիկ թագավորի հիշատակության օր

FEAST DAYS

- December 14** Commemoration of the Pontiffs Sts. Ignatius, Adde and Bishop Maruta
- December 15** Commemoration of Bishop St. Theopompus, martyr St. Theovna and soldiers Sts. Basos, Eusebius, Eutikus and Basilides
- December 17** Commemoration of the Virgins Sts. Indos, Domna, Priest Glerikus and twenty thousand martyrs martyred in the Church of Nicomidia
- December 19** Commemoration of St. Abgar, First Martyr of the Church and our first king believing in Christ

Ս. ՀԱՅՐԱՊԵՏՆԵՐ ԻԳՆԱՏԻՈՍԻ, ԱԴԴԵԻ և ՄԱՐՈՒԹԱ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՀԻՇԱՏԱԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐ

Ս. Իգնատիոս Անտիոքացին կոչվել է նաև «Աստվածազգյաց», քանզի ըստ ավանդության՝ նա այն երջանիկ մանուկն էր, որին Հիսուս Քրիստոս գրկեց և իր առաքյալներին պատգամեց. «Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, եթե չդառնաք ու չլինեք մանուկների պես, երկնքի արքայությունը չեք մտնի» (Մատթ. ԺԸ 3): Եղել է Պետրոս և Հովհաննես առաքյալների աշակերտը, ինչպես նաև Անտիոքի երկրորդ եպիսկոպոսը և մեծ հեղինակություն վայելել Արևելքում: Տրայանոս կայսեր հրահրած քրիստոնեական հալածանքների ժամանակ ձերբակալվել է և հռոմեական զինվորների ուղեկցությամբ տարվել Հռոմ, ուր նահատակվել է մոտ 113-117 թվականներին, ինքնակամ նետվելով առյուծների առաջ: Գրել է բազմաթիվ նամակներ՝ ուղղած քրիստոնեական տարբեր համայնքների, որոնցից պահպանվել են 7-ը: Ս. Ադդե Հայրապետը (Ա դ.) եղել է Եդեսիայի

եպիսկոպոսը, ձեռնադրվելով Թադեոս առաքյալի կողմից: Նահատակվել է հեթանոս թագավորի հրամանով Ա դարի երկրորդ քառորդում: **Ս. Մարութան** եղել է Չորրորդ Հայքի Նփրկերտ քաղաքի եպիսկոպոսը: Նրա հայրն ասորի էր, մայրը՝ հայ: Մեծ հեղինակություն է վայելել Պարսկաստանում և Բյուզանդիայում: Մասնակցել է 381 թվականի Կ. Պոլսի երկրորդ Տիեզերածողովին: Իբրև Թեոդոս կայսեր բանագնաց, երկու անգամ գնացել է պարսից Հազկերտ արքայի մոտ՝ քրիստոնյաների դեմ հալածանքները դադարացնելու համար: Վախճանվել է 422 թվականին:

Ս. ԱՔԳԱՐ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ և ՔՐԻՍՏՈՍԻՆ ՀԱՎԱՏԱՑՈՂ ՄԵՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԹԱԳԱՎՈՐԻ ՀԻՇԱՏԱԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐ

Ըստ ավանդության՝ Ա դարի քրիստոնյա անդրանիկ թագավորն է, պարթև Արշակունի Արշամի որդին: Նրան անվանել են «ավագ այր», որովհետև բոլորից իմաստուն և հանճարեղ էր: Նրա մասին գրել են պատմահայր Մովսես Խորենացին, ասորի Լաբուրնիա Եդեսացի և հույն Պրոկոպիոս, Եվսեբիոս պատմիչները: Թագավորը Եդեսիա քաղաքը կառուցել է այնտեղ, որտեղ հայոց գորքը պահպանում էր Եփրատի գետաբերանը հռոմեացի Կասիոս զորավարի բանակից: Հետագայում Աբգար թագավորը Մծբինից Եդեսիա է տեղափոխել արքունիքը, բոլոր կուռքերը և այլն: Այս թագավորի օրոք ծնվել է աշխարհի Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսը: Եվ Աբգարը, լսելով Հիսուսի հրաշքների և սքանչելագործությունների մասին, հավատացել է Հիսուսին և պատգամավորների միջոցով նամակ-խնդրագիր ուղարկել Երուսաղեմ՝ Փրկչին, որպեսզի Նա գա և բժշկի իրեն: Այդ ժամանակ Աբգար թագավորը տառապել է չարաչար ցավերով: Պատասխան թղթում ասվել է, որ Քրիստոս դեռ գործեր ունի Երուսաղեմում կատարելու, բայց նրան բժշկելու համար անպայման կուղարկի աշակերտներից մեկին: Փրկչի համբարձումից հետո Ս. Թադեոս առաքյալը եկել է Եդեսիա, բժշկել Աբգարին, քաղաքի բոլոր հիվանդներին և ախտավորներին, քարոզել Ավետարանը և իրեն հաջորդ կարգել Ադդե մետաքսագործին: Հիսուս Աբգարին է ուղարկել նաև իր դաստառակը՝ անձեռագործ պատկերը: Այս դաստառակը երկար ժամանակ պահվել է Եդեսիայում, ապա նաև տարբեր վայրերի եկեղեցիներում: Այս ամենից հետո Աբգար թագավորը նամակներ է գրել Տիբերիոս կայսրին, Ասորեստանի Ներսեհ թագավորին՝ հորդորելով նրանց ևս ընդունել Հիսուս Քրիստոսին՝ որպես Աստվածորդու և Փրկչի: Աբգարը մահացել է հավանաբար Ա դարի առաջին կեսին

COMMEMORATION OF THE PONTIFFS STS. IGNATIUS, ADDE & BISHOP MARUTA

According to the tradition **Pontiff St. Ignatius** was the happy child whom Jesus took in his arms, and appealing to the apostles said, "Truly, I say to you, unless you turn and become like children, you will never enter the kingdom of heaven." (Mt. 18:3). He was the disciple of the Apostles Peter and John, as well as the second Bishop of Antioch and was very popular in the East. During the period of reign of the king Trayanos he was imprisoned and accompanied by the soldiers was sent to Rome, where he was martyred in 113-117 voluntarily bringing himself sacrifice to the lions. He has written many letters addressed to various Christian communities, only seven of which have been preserved. **Pontiff St. Adde** was the Bishop of Yedessia ordained by the Apostle St. Thaddeus. He was martyred upon the order of the heathen king in the second quarter of the I century. **Bishop St. Maruta** was the Bishop of the city Nprkert of the Fourth Hayk. His father was Assyrian, and mother – Armenian. He was very popular in Persia and Byzantine. He has participated in the Second Ecumenical Council of Constantinople. As the envoy of the Theodos he was twice sent to the Persian King Hazkert to negotiate on stopping the Christians' persecutions. He passed away in 422.

COMMEMORATION OF ST. ABGAR, FIRST MARTYR OF THE CHURCH AND OUR FIRST KING BELIEVING IN CHRIST

According to the tradition **St. Abgar** was the first Christian king of the 1st century, the son of the Parthian king Arshakunie Arsham. He was also called "senior man" as he was the wisest of all and of genius. Historian Moses of Khoronk, Assyrian historian Labubnia of Yedessia, Greek historians Procopis and Yeusebius have told about the king Abgar. He built the city of Yedessia in the site where the Armenian army protected the ford of the river Euphrates from the Roman captain Casius. Later the king moved the royal palace and all idols from Nisibis to that city. It is during the period of reign of the king Abgar that Jesus Christ, the Savior of the world, was born. And Abgar, who was incurable, becoming aware of the wonders worked by Christ, believed in Christ and by means of his delegates sent a letter-petition to Jerusalem, to the Savior, asking Him to come and heal him. In the response letter it was said, that Christ still had important things to do in Jerusalem, but He should send one of His disciples to the king to heal him. After the Ascension of the Savior Apostle St. Thaddeus came to Yedessia, healed the king Abgar, the sick, preached the Gospel and appointed Adde, the silk-weaver, to be his successor. Jesus had sent his portrait to Abgar and it was kept for a long time in Yedessia, and later in the churches of various cities and towns. After that the king Abgar sent letters to the king Tiberius and the king Nerseh of Assyria exhorting them to admit Jesus Christ as the Son of God and the Savior. The king Abgar passed away probably in the first half of the 1st century.

Յիսուս ասաց նաեւ իր աշակերտներին. «Անկարելի է, որ գայթակղութիւն չգայ, բայց վա յ նրան, որի ձեռքով կը գայ: ²Նրա համար լաւ կը լինէր, եթէ իր պարանոցից երկանաքար վէմ կախուէր, եւ նա ծովը զգուէր, քան թէ այս փոքրիկներից մէկին գայթակղեցնէր: ³Չգո՛յ՛շ եղէք ձեր անձերի համար»: ⁴«Եթէ քո եղբայրը մեղանչի, սաստի՛ր նրան. եւ եթէ զոջայ, ների՛ր նրան: ⁵Եւ եթէ եօթն անգամ մեղանչի քո դէմ եւ եօթն անգամ դառնայ քեզ եւ ասի՝ զոջում եմ, ների՛ր նրան»: ⁶Եւ առաքեալները Տիրոջն ասացին. «Աւելացրո՛ւ մեր հաւատը»: ⁷Եւ Տէրն ասաց. «Եթէ մանանեխի հատիկի չափ հաւատ ունենաք եւ այս թթենուն ասէ՛ք՝ «Արմատախի՛լ եղիր եւ տնկուի՛ր ծովի մէջ», նա՛ իսկ կը հնազանդուի ձեզ»: ⁸«Իսկ ձեզնից ո՞վ, որ հողագործ կամ հովիւ ծառայ ունի, երբ սա ազարակից տուն մտնի, նրան կ'ասի իսկոյն՝ «Անցի՛ր սեղան նստիր». ⁹այլ նրան չի՞ ասի՝ «Պատրաստի՛ր, ինչ ընթրելու եմ, եւ գօտի կապած՝ ծառայի՛ր ինձ, մինչեւ որ ուտեմ եւ խմեմ, եւ ապա կ'ուտես եւ կը խմես դու»: ¹⁰Միթէ տէրը շնորհապա՞րտ կը լինի այդ ծառային, որ իր բոլոր հրամանները կատարեց:

LUKE 17:1-10

¹Jesus said to his disciples: "Things that cause people to sin are bound to come, but woe to that person through whom they come. ²It would be better for him to be thrown into the sea with a millstone tied around his neck than for him to cause one of these little ones to sin. ³So watch yourselves. "If your brother sins, rebuke him, and if he repents, forgive him. ⁴If he sins against you seven times in a day, and seven times comes back to you and says, 'I repent,' forgive him." ⁵The apostles said to the Lord, "Increase our faith!" ⁶He replied, "If you have faith as small as a mustard seed, you can say to this mulberry tree, 'Be uprooted and planted in the sea,' and it will obey you. ⁷"Suppose one of you had a servant plowing or looking after the sheep. Would he say to the servant when he comes in from the field, 'Come along now and sit down to eat'? ⁸Would he not rather say, 'Prepare my supper, get yourself ready and wait on me while I eat and drink; after that you may eat and drink'? ⁹Would he thank the servant because he did what he was told to do? ¹⁰So you also, when you have done everything you were told to do, should say, 'We are unworthy servants; we have only done our duty.' "